

Parashat Bereishit

Rabbi Daniel Landes, Pardes

Bereishit Rabbah 1:1

1. R. Oshaya commenced [his exposition thus]: *Then I was by Him, as a nursling (amon); and I was daily all delight (Prov. VIII, 30). 'Amon' means tutor; 'amon' means covered; 'amon' means hidden¹; and some say, 'amon' means great. 'Amon' is a tutor, as you read, As an omen (nursing-father) carrieth the sucking child (Num. XI, 12). 'Amon' means covered, as in the verse, Ha'emunim (they that were clad—i.e. covered) in scarlet (Lam. IV, 5). 'Amon' means hidden, as in the verse, And he concealed (omen)² Hadassah (Est. II, 7). 'Amon' means great, as in the verse, Art thou better than No-amon (Nah. III, 8)? which is rendered, Art thou better than Alexandria the Great, that is situate among the rivers?³ Another interpretation: 'amon' is a workman (uman). The Torah declares: 'I was the working tool of the Holy One, blessed be He.' In human practice, when a mortal king builds a palace, he builds it not with his own skill but with the skill of an architect. The architect moreover does not build it out of his head, but employs plans and diagrams to know how to arrange the chambers and the wicket doors. Thus God consulted the Torah and created the world, while the Torah declares, IN THE BEGINNING GOD CREATED (I, 1), BEGINNING referring to the Torah, as in the verse, The Lord made me as the beginning of His way (Prov. VIII, 22).⁴*

א. א. (א, א) רבי הושעיה רבה פתח (משלי ח, ל) 'וְאֶהְיָה
אֶצְלוֹ אָמוֹן וְאֶהְיָה שְׁעִשׂוּעִים יוֹם יוֹם וְגוֹ' אָמוֹן פִּידְגוּג
אָמוֹן מְכֶסֶה אָמוֹן מְצַנֵּעַ וְאִית דְּאָמַר אָמוֹן רַבְתָּא אָמוֹן
פִּידְגוּג הֵיךְ מָה דְאָתָּ אָמַר (במדבר יא, יב) 'כַּאֲשֶׁר יִשָּׂא
הָאֵמֶן אֶת הַיִּגְק' אָמוֹן מְכֶסֶה הַיֵּאֵף מָה דְאָתָּ אָמַר (איכה ד,
ה) 'הָאֵמֶנִים עָלַי תוֹלַע וְגוֹ' אָמוֹן מְצַנֵּעַ הַיֵּאֵף מָה דְאָתָּ
אָמַר (אסתר ב, ז) 'וַיְהִי אֵמֶן אֶת הַדְּסָה' אָמוֹן רַבְתָּא כְּמָה
דְּתִימָא (נחום ג, ח) 'הֲתִיטְבִי מִנְא־אָמוֹן' וּמְתַרְגְּמִינָן הַאֲתָּ
טָבָא מְאֻלְפֶסְנֵדְרִיא רַבְתָּא דִּיתְבָּא בֵּין נַהֲרוֹתָא. דְּכַר אַחַר

אָמוֹן אָמֶן הַתּוֹרָה אוֹמְרַת אֲנִי הֵייתִי כְּלִי אֲמִנּוֹתוֹ שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּנוֹהֵג שְׁבַעֲוֹלָם מְלַךְ בְּשׁוֹר וְדָם בּוֹנֵה
פְּלִטִין אֵינּוּ בּוֹנֵה אוֹתָהּ מַדְעַת עֲצָמוֹ אֲלֵא מַדְעַת אָמֶן
וְהָאֵמֶן אֵינּוּ בּוֹנֵה אוֹתָהּ מַדְעַת עֲצָמוֹ אֲלֵא דְפִתְרָאוֹת
וּפְנִיקְסָאוֹת יֵשׁ לוֹ לְדַעַת הַיֵּאֵף הוּא עוֹשֶׂה חֲדָרִים הַיֵּאֵף
הוּא עוֹשֶׂה פִּשְׁפְּשִׁין כֶּף הֵיךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְבִיט
בְּתוֹרָה וּבוֹרָא אֶת הָעוֹלָם וְהַתּוֹרָה אֲמַרָה 'בְּרֵאשִׁית בְּרָא
אֱלֹהִים' וְאֵין 'רֵאשִׁית' אֲלֵא תוֹרָה הַיֵּאֵף מָה דְאָתָּ אָמַר
(משלי ח, כב) 'ה' קִנְנִי רֵאשִׁית דְּרַכּוֹ'.